

LIITE 6 (Sisäministeriön julkaisuja 2022:17)

Moniammatilliset yksiköt hyvinvointialueella -hanke

Loppuraportti

Päivi Heikkinen, Juha Kärkkäinen, Vesa Nyman, Jorma
Pikkarainen, Yrjö Saastamoinen, Mika Siitonen ja Kari
Törrönen

Sisäministeriö Helsinki 2022

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Sisäministeriö
CC BY-SA 4.0

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2022

Moniammatilliset yksiköt hyvinvointialueella -hanke Loppuraportti

Julkaisija	Sisäministeriö		
Tekijä/t	Päivi Heikkinen, Juha Kärkkäinen, Vesa Nyman, Jorma Pikkarainen, Yrjö Saastamoinen, Mika Siitonen ja Kari Törrönen		
Kieli	Suomi	Sivumäärä	52
Tiivistelmä	<p>Moniammatilliset yksiköt hyvinvointialueella -hanke kuuluu pelastustoimen alueellisen valmistelun yhteistutkimus- ja kehittämishankkeisiin. Hanke toteutettiin Kainuun, Etelä-Savon, Pohjois-Savon, Etelä-Karjalan ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitosten yhteistyöhankkeena. Hankkeessa olivat tiiviisti mukana alueiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavat toimijatahot.</p> <p>Hankkeen ensisijaisena tavoitteena oli määrittellä moniammatillinen yksikkö sekä yksikön suorituskykyvaatimukset. Lisäksi tavoitteena oli selvittää, miten sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoiminnan moniammatillista ja poikkihallinnollista yhteistyötä voidaan tehdä tarkoituksenmukaisesti etenkin harvaan asutuilla alueilla. Osatavoitteena oli selvittää moniammatillisen yksikön kustannusvaikuttavuutta ja tyytyväisyyttä moniammatilliseen yhteistyöhön. Alueellisella tasolla tavoitteena oli tukea moniammatillisen yhteistyön kehittämistä.</p> <p>Hanke sisälsi moniammatillisia työpajoja ja tyytyväisyystutkimuksen. Työpajojen yhteenveto ja tiivistetty tutkimusraportti löytyvät verkkojulkaisun erillisliitteenä. Kehittämisideoista luodaan sähköinen ideapankki TUOVI-portaaliin.</p> <p>Moniammatillisen yhteistyön laajentamisella vähennetään päällekkäisen työn tekemistä sekä mahdollistetaan läheisyysperiaatteita noudattaen palveluverkon ylläpitäminen ja kehittäminen. Moniammatillisen yksikön rooli korostuu etenkin harvaan asutuilla alueilla.</p>		
Asiasanat	moniammatillinen yksikkö, moniammatillinen yhteistyö, suorituskyky, suorituskykyvaatimus, harvaan asuttu alue		

Projektet Multiprofessionella enheter inom välfärdsområdet Slutrapport

---

Utgivare	Inrikesministeriet		
Författare	Päivi Heikkinen, Juha Kärkkäinen, Vesa Nyman, Jorma Pikkarainen, Yrjö Saastamoinen, Mika Siitonen och Kari Törrönen		
Språk	finska	Sidantal	52
Referat	<p>Projektet Multiprofessionella enheter inom välfärdsområdet ingår i de gemensamma forskningsprojekten och utvecklingsprojekten som gäller den regionala beredningen inom räddningsväsendet. Projektet genomfördes som ett samarbetsprojekt mellan räddningsverken i Kajanaland, Södra Savolax, Norra Savolax, Södra Karelen och Norra Karelen. De aktörer som tillhandahåller social- och hälsovårdstjänster i regionerna medverkade också aktivt i projektet.</p> <p>Det primära målet med projektet var att definiera begreppet multiprofessionell enhet och kraven på enheternas prestationsförmåga. Målet var dessutom att utreda hur det multiprofessionella och förvaltningsövergripande samarbetet kan genomföras på ett ändamålsenligt sätt inom social- och hälsovården och räddningsverksamheten särskilt i glest befolkade områden. Ett delmål var att undersöka kostnadseffektiviteten och nöjdheten med det multiprofessionella samarbetet i de multiprofessionella enheterna. På regional nivå var målet att stödja utvecklingen av ett multiprofessionellt samarbete.</p> <p>Projektet inkluderade multiprofessionella workshoppar och en nöjdhetsundersökning. En sammanfattning av workshopparna och en kortfattad undersökningsrapport finns som separat bilaga till webbpublikationen. Utifrån utvecklingsidéerna kommer en elektronisk idébank att skapas i portalen TUOVI.</p> <p>Genom att utöka det multiprofessionella samarbetet kan man minska det överlappande arbetet och göra det möjligt att upprätthålla och utveckla ett servicenätverk i enlighet med subsidiaritetsprincipen. De multiprofessionella enheternas roll betonas särskilt i glest befolkade områden.</p>		
Nyckelord	multiprofessionell enhet, multiprofessionellt samarbete, prestationsförmåga, krav på prestationsförmåga, glest befolkat område		

'Multiprofessional units in wellbeing services counties' project Final report

---

Publisher Ministry of the Interior

Author(s) Päivi Heikkinen, Juha Kärkkäinen, Vesa Nyman, Jorma Pikkarainen, Yrjö Saastamoinen, Mika Siitonen and Kari Törrönen

Language Finnish **Pages** 52

Abstract The 'Multiprofessional units in wellbeing services counties' project is one of the joint research and development projects carried out as part of regional preparations concerning rescue services. It was a cooperation project between the rescue departments of Kainuu, South Savo, North Savo, South Karelia and North Karelia. Providers of healthcare and social welfare services in the regions were closely involved in the project.

The primary objective of the project was to provide a definition for a multiprofessional unit and the unit's performance requirements. Another objective was to identify appropriate and effective ways for healthcare and social welfare and rescue service providers to engage in multiprofessional and cross-administrative cooperation, particularly in sparsely populated areas. A secondary objective was to examine the cost-effectiveness of a multiprofessional unit and satisfaction with multiprofessional cooperation. At a regional level, the objective was to support the development of multiprofessional cooperation.

The project included multiprofessional workshops and a satisfaction survey. A summary of the workshops and of the research report are attached to the online publication. Development ideas will be collected in electronic format and placed in the TUOVI portal.

Broader multiprofessional cooperation can reduce overlap in work, and allows the service network to be maintained and improved in compliance with the proximity principle. Multiprofessional units play an increasingly important role especially in sparsely populated areas.

Keywords multiprofessional unit, multiprofessional cooperation, performance, performance requirement, sparsely populated area

---

Sisältö

1	Lukijalle	7
2	Johdanto.....	8
3	Työskentelytavat, menetelmät ja aineistot	9
3.1	Hankkeen tavoitteet.....	9
3.2	Hankeorganisaatio	10
3.3	Hankkeen toteutus	11
4	Tarkempi työn esittely	12
4.1	Keskeiset käsitteet	13
4.1.1	Suorituskyky, suorituskykyvaatimus ja kyvykkyys	13
4.1.2	Toimintaympäristöanalyysi	13
4.1.3	Harvaan asuttu alue	13
4.1.4	Väestökehitys	14
4.1.5	Monipaikkaisuus	14
4.1.6	Moniammatillinen yhteistyö	14
4.2	Alueiden toimintaympäristöanalyysit	15
4.3	Moniammatillisen yksikön suorituskykyvaatimuksen määrittely	16
4.4	Moniammatilliset työpajat.....	17
4.5	Moniammatillisen yhteistyön tyytyväisyystutkimus.....	17
5	Tuotokset.....	19
5.1	Moniammatillisen yksikön vaikuttavuustavoite	19
5.2	Moniammatillisen yksikön määritelmä sekä siltä vaadittava suorituskyky	19
5.3	Työpajoissa tehtyjä havaintoja	21
5.4	Tyytyväisyystutkimuksesta tehtyjä havaintoja	22
5.5	Sähköinen ideapankki	23
6	Johtopäätökset.....	24
	Lähteet.....	52

1 Lukijalle

Suomalaisen sanonnan mukaan rakkaalla lapsella on monta nimeä. Tämä vanha sanonta sopii hyvin kuvaamaan moniammatillisia yksiköitä, joita kutsutaan usein myös monitoimiyksiköiksi, hybridiyksiköiksi tai synergiayksiköiksi.

Olemme hanketiimissä selvittäneet moniammatillisen yksikön käsitettä ja erilaisia palveluntuotantomuotojen mahdollisuuksia monista näkökulmista. Olemme pyrkineet luomaan jäsennellyn kokonaisuuden monisyisestä ilmiöstä. Matkan varrella olemme huomanneet, että eri hallinnonaloilla vallitsee hyvinkin toisistaan poikkeavia näkemyksiä moniammatillisesta yhteistyömuodosta. Erilaisten näkemysten taustalla on ollut useita erilaisia taustatekijöitä sekä hallinnonalasta riippuvaisia toimintakulttuureihin liittyviä eroavaisuuksia. Suurimpana yksittäisenä taustatekijänä voitaneen kuitenkin pitää sitä, ettei moniammatilliselle yksikölle ja sen suorituskyvyille ole ollut virallista määritelmää.

Hankkeen loppuraportti on tiivistys yhteistyöhankkeesta. Loppuraportin lisäksi verkkojulkaisuun on laadittu erillisinä liitteinä poikkihallinnollisesti toteutettujen työpajojen yhteenveto ja tyytyväisyystutkimuksen tiivistetty raportti. Näiden lisäksi sisäministeriön TUOVI-portaaliin luodaan sähköinen ideapankki. Hankkeen tulokset ovat soveltuvin osin hyödynnettävissä myös tulevien hyvinvointialueiden valmisteluissa, yhdyspintojen tunnistamisessa sekä palvelutuotantomuotojen alueellisessa kehittämistyössä.

Hankepäällikkönä minulla on ollut kunnia saada olla osa moniammatillista hanketiimiä. Erittäin lämmin kiitos koko hanketiimille, pelastuslaitosalueiden yhteyshenkilöille sekä hankkeen ohjausryhmälle. Hankkeen toteuttamisessa on ollut tiiviisti mukana myös sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavien toimijatahojen edustajia. Lämmin kiitos kaikille hankkeessa mukana oleville yhteistyötahoille.

Kajaanissa 3.12.2021

Päivi Heikkinen, hankepäällikkö

2 Johdanto

Moniammatilliset yksiköt hyvinvointialueella -hanke kuuluu pelastustoimen alueellisen valmistelun yhteistutkimus- ja kehittämishankkeisiin. Hankkeen päähallinnoijana toimi Kainuun pelastuslaitos. Viiden pelastuslaitoksen yhteistyöhankkeessa olivat mukana myös Etelä-Savon, Pohjois-Savon, Etelä-Karjalan ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitokset. Hanke toteutettiin tiiviissä yhteistyössä alueiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavien toimijatahojen kanssa.

Hankkeen taustalla oli useita yhteisesti tunnistettuja ja erityisesti harvaan asuttujen alueiden väestön turvallisuuteen ja pelastuslaitosten palveluntuotantomuotoon liittyviä haasteita. Harvaan asuttujen alueiden pelastuslaitosten toimintaympäristön muuttuminen on yhteydessä koko suomalaisen yhteiskuntarakenteen muutokseen. Toimintaympäristön muuttuminen koskettaa laaja-alaisesti kaikkia sisäisen turvallisuuden viranomaisia. Pelastustoimen kannalta olennaisia ovat kansainvälisessä toimintaympäristössä sekä väestö- ja aluerakenteessa tapahtuvat muutokset, talouden kiristyminen ja teknologian kehitys (Sisäministeriö 2016, 9).

Harvaan asutuilla alueilla väestö ikääntyy ja palvelun tarve kasvaa, moninaistuu ja muuttaa muotoaan. Kotona asumista tukevat palvelut edellyttävät jatkuvaa kehittämistyötä, jotta löydetään asiakaslähtöisiä ja mahdollisimman tarkoituksenmukaisia palvelutuotannon muotoja yhdessä viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa. Palvelutuotannon muotoja tulee kehittää ennakkoluulottomasti hyödyntäen hajautettuja palvelumalleja, digitalisaatiota ja liikkuvia palveluja. Palvelujen saatavuus on turvattava myös harvaan asutuilla alueilla, ja uudenlaisten palvelujen tulisi mahdollistaa hyvinvoinnin, asumisen, yrittämisen, sujuvan arjen (Lukkari 2017, 18, 37) sekä sisäisen turvallisuuden palvelujen toteuttaminen. Hyvinvointialueella palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina ja hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 4 §). Yhteistyön ja uusien palvelutuotantokonseptien muodostamisen taustalla ovat yhteiskunnallisten resurssien tarkoituksenmukainen käyttäminen sekä kokonaisturvallisuuden lisääminen myös kaupunkitaajamien ulkopuolella.

Pelastustoimen ja ensihoitopalvelun yhteisen moniammatillisen yksikön lisäksi Suomessa on otettu käyttöön muun muassa yhden ensihoitajan yksiköitä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon moniammatillisia yksiköitä. Tiiviimmällä moniammatillisella toimintamallilla tavoitellaan muun muassa asiakaslähtöisyyden ja yhteistyön nostamista entistä tärkeämpään asemaan (Joensuu, ym. 2018, 12, Sandström, ym. 2018.). Nämä uudet palvelutuotantomuodot eivät ole toisiaan poissulkevia vaan pikemminkin toisiinsa täydentäviä ratkaisuja tuottaa palveluja etenkin harvaan asutuilla alueilla.

3 Työskentelytavat, menetelmät ja aineistot

Yhteistyöhankkeen työskentely oli monialaista ja monitasoista. Hankkeen kohderyhmiä olivat siinä mukana olevien pelastuslaitosten henkilökunta sekä alueiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavat tahot muun muassa ensihoidosta, sosiaalitoimesta, kotihoidosta, kotisairaanhoidosta, kotisairaalasta, palliatiivisesta hoitokeskuksesta sekä turvapalveluista. Hankkeen kohderyhmäksi muodostui myös viiden eri pelastuslaitoksen alueella asuva väestö kaikista ikäryhmistä.

Hankkeen yksi merkittävä sidosryhmä olivat sisäministeriön pelastusosaston määrittämät sopimusyhteyshenkilöt, joiden kanssa tehtiin tiivistä sidosryhmäyhteistyötä koko hankkeen ajan. Kaikki hankkeen asiakirjat ovat tallennettuina TUOVI-portaalin Pelastustoimen alueellisen valmistelun yhteistutkimus- ja kehittämishankkeen työtilaan. Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämään hankesalkkuun on koottu tieto hankkeen etenemisestä, riskienhallinnasta ja kustannuksista. Hankesalkun hallintapalvelu kokoaa yhteen tiedot valtionhallinnon kehityshankkeista ja projekteista.

3.1 Hankkeen tavoitteet

Moniammatilliset yksiköt hyvinvointialueella -hankkeen ensisijaisena tavoitteena oli määritellä moniammatillinen yksikkö ja sen suorituskykyvaatimukset. Lisäksi tavoitteena oli selvittää, miten sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoiminnan moniammatillista ja poikkihallinnollista yhteistyötä voidaan tehdä tarkoituksenmukaisesti etenkin harvaan asutuilla alueilla. Tavoitteena oli selvittää myös, voidaanko moniammatillisia yksiköitä ja niiden henkilökunnan erityisosaamista käyttää laaja-alaisesti esimerkiksi pelastustehtävien ensitoimenpiteiden, ensihoidon, kotihoidon, sosiaalitoimen, turvpuhelinhälytysten ja kotisairaanhoidon palvelujen tuottamiseen. Lisäksi hankkeen osatavoitteena oli selvittää moniammatillisten yksiköiden kustannustehokkuutta ja tyytyväisyyttä moniammatilliseen yhteistyöhön. Osatavoitteena oli myös tukea alueellista kehittämistyötä ja moniammatillisen yhteistyön tiivistämistä sekä synergiaedun tunnistamista.

3.2 Hankeorganisaatio

Hankeorganisaatioon kuuluivat hankepäällikön lisäksi ohjausryhmä (taulukko 1) sekä pelastuslaitosten yhdyshenkilöistä koostuva moniammatillinen hanketiimi. Hanketiimiin kuuluivat päällikön lisäksi vs. hankepäällikkö, valmiuspäällikkö Juha Kärkkäinen (Kainuun pelastuslaitos), ensihoitaja Vesa Nyman (Pohjois-Savon pelastuslaitos), palopäällikkö Jorma Pikkarainen (Kainuun pelastuslaitos), palomestari Yrjö Saastamoinen (Etelä-Karjalan pelastuslaitos), palomestari Mika Siitonen (Etelä-Savon pelastuslaitos) ja ensihoitopäällikkö Kari Törrönen (Pohjois-Karjalan pelastuslaitos).

Taulukko 1. Hankkeen ohjausryhmä.

Pelastuslaitos	Henkilö	Virka-asema
Etelä-Karjalan pelastuslaitos	Jani Kareinen	pelastuspäällikkö
Etelä-Karjalan pelastuslaitos	Heidi Huuskonen (vara)	kehittämispäällikkö
Etelä-Savon pelastuslaitos	Tuomo Halmeslahti	pelastuspäällikkö
Pohjois-Karjalan pelastuslaitos	Ville-Petteri Pulkkinen	palopäällikkö
Pohjois-Savon pelastuslaitos	Paavo Tiitta	riskienhallintapäällikkö
Kainuun pelastuslaitos	Anssi Parviainen (pj.)	pelastusjohtaja
Kainuun pelastuslaitos	Päivi Heikkinen (siht.)	hankepäällikkö
Sisäministeriö	Tommi Luhtaniemi	erityisasiantuntija
Sisäministeriö	Olli Ryhänen	erityisasiantuntija

3.3 Hankkeen toteutus

Hankkeessa viiden eri pelastuslaitoksen ja niiden toiminta-alueilla sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavien tahojen asiantuntijat osallistettiin laaja-alaisesti toiminnan sisällön suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Monen eri hallinnonalan yhteistyöhankkeessa aktiivisella, avoimella ja vastavuoroisella viestinnällä oli suuri merkitys. Viestinnän hallinnointi ja viestintätoimenpiteet toteutettiin erillisen viestintäsuunnitelman mukaisesti. Osana riskienhallintaa hankkeessa ylläpidettiin riskimatriisia.

Yhteistyöhanke toteutettiin vuoden 2021 aikana. Helmikuussa vs. hankepäälikkö otti hankkeen vetovastuun hoidettavakseen oman työnsä ohella, ja huhtikuussa vastuu siirtyi päätoimiselle hankepäälikkölle. Hankeorganisaation rakentamisen jälkeen työ aloitettiin aiempien tutkimusten, taustatietojen ja hankealueiden toimintamallien koonnilla. Keväällä laadittiin viestintäsuunnitelma ja tuotettiin hankkeen esittelyyn liittyvät materiaalit sekä asiakirjapohjat. Kevään aikana käytiin ensimmäiset keskustelut ja tehtiin esittelykierrokset hankealueen sosiaali- ja terveydenhuollon toimijatahojen parissa. Samalla aloitettiin tiedon keruu toimintaympäristöanalyysiin. Kesäkuun lopussa toteutettiin hankkeen väliraportointi.

Loppukesän aikana laadittiin yhteiset toimintaympäristöanalyysit ja suunniteltiin syksyn työpajojen fasilitointi. Alkusyöksyllä järjestettiin moniammatilliset työpajat ja laadittiin tulosten klusterointi. Tulosten analysointi, moniammatillisen yksikön määritelmän ja sen suorituskyvyn laatiminen, tyytyväisyystutkimuksen toteuttaminen sekä sähköisen ideapankin rakentaminen ja tulosten jalkauttaminen painottuivat loppuvuoteen. Hankkeen loppuraportointi, arviointi ja päättäminen ajoittuivat joulukuulle.

Koko prosessin ajan hanketiimin työskentely on pohjautunut itsenäisen työskentelyn lisäksi yhdyshenkilöiden työpajoihin. Hankkeeseen liittyvät kokoukset pidettiin hankesuunnitelmaan kirjattujen kokouskäytäntöjen mukaisesti. Ohjausryhmän jäsenet toteuttivat hankkeen ohjauksen ja koordinoinnin omien töidensä ohessa. Hanketiimin jäsenille oli budjetoitu hanketyöhön puoli henkilötyövuotta. Hankkeen toteutustavat suhteutettiin tiimin ajankäytön konkreettisiin mahdollisuuksiin.

4 Tarkempi työn esittely

Tässä luvussa esitellään hankkeessa tunnistetut yhteistyötahot ja siihen yhteydessä olleet hankkeet sekä avataan keskeiset käsitteet ja hankkeen pääasialliset teemakokonaisuudet. Teemakokonaisuudet muodostuivat hankesuunnitelmassa määritettyjen tavoitteiden mukaisesti. Jokaisen temaattisen osion yhteydessä on kuvattu teeman käsitteleminen hankkeessa. Tarkastelun lähtökohtana on ollut asiakas, jolle pyritään tarjoamaan mahdollisimman tarkoituksenmukainen apu läheisyysperiaatetta noudattaen koko pelastuslaitoksen toiminta-alueella. Hankkeen toteuttamisen aikana on kehitetty erilaisia pelastuslaitosalueiden sisäisiä moniammatillisen yksikön ja moniammatillisten yhteistyön toimintamalleja sekä pilotointeja, jotka ovat osaltaan tukeneet myös tämän hankkeen sisällöllistä toteuttamista.

Hankkeessa on tehty tiivistä sidosryhmäyhteistyötä muun muassa Pelastustoimen ja siviilivalmiuden suorituskyky ja suunnitteluperusteet -hankkeen kanssa. Selkeä sidospinta löytyi erityisesti sen työpakettien 4 (Selvitys pelastustoimen asiakastarpeista ja pelastustoimen asiakasymmärryksen rakentaminen), 5 (Pelastustoimen harvaan asuttujen alueiden palvelutuotannon uudet ratkaisut), 6 (Pelastustoiminnan suorituskyky suhteessa suorituskykyvaatimuksiin) sekä 7 (Onnettomuuksien ehkäisyn suorituskyky suhteessa suorituskykyvaatimuksiin) kanssa. Yhteistyötä on tehty myös muun muassa Pelastustoimen palvelukokonaisuuksien kuvaaminen -hankkeen sekä Asiakas keskiöön -onnettomuuksien ehkäisyn vaikuttavuusmittareiden kehittämishankkeen kanssa.

Hankkeen yhtenä osatavoitteena oli moniammatillisten yksiköiden kustannustehokkuuden arviointi. Pelastustoimen ja siviilivalmiuden suorituskyky ja suunnitteluperusteet -hankkeen työpaketti 9 käsittelee talous-, henkilöstö- ja kustannuslaskentaa. Työpaketin yhtenä tavoitteena on tarkastella pelastushenkilöstön synergiaa ensihoitopalvelujen tehtävissä ja kustannuksissa. Hankkeen myötä havaitsimme, että tällä hetkellä moniammatillisten yksiköiden kustannukset jaotellaan alueellisesti eri tavoin. Tästä johtuen kustannustehokkuuden vertailua ei voida tässä vaiheessa toteuttaa luotettavalla tavalla. Kustannustehokkuuden arviointi on tarkoituksenmukaista toteuttaa siinä vaiheessa, kun moniammatillisten yksiköiden, suorituskykyvaatimusten ja vaikutavuustavoitteiden määrittäminen on arvioitavien yksiköiden osalta yhdenmukaisempaa. Hankkeen yhteydessä kartoitimme moniammatillisissa työpajoissa asiantuntijoiden näkemyksiä moniammatillisen yksikön sekä moniammatillisen yhteistyön kustannusvaikuttavuudesta.

4.1 Keskeiset käsitteet

4.1.1 Suorituskyky, suorituskykyvaatimus ja kyvykkyys

Pelastustoimen ja siviilivalmiuden suorituskyky ja suunnitteluperusteet -hankkeen mukaisesti **suorituskyvyllä** tarkoitetaan kykyä päästä organisaation tavoitteisiin ja suoritua tehtävistä joko omilla toimilla tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. **Suorituskykyvaatimus** on tietoon perustuva vaatimus halutun vaikutuksen edellyttämästä suorituskyvystä. **Kyvykkyydellä** tarkoitetaan kykyä toimia tarkoituksenmukaisella tavalla ja hyödyntää omia resursseja, jotta vaikutustavoitteet saavutetaan.

4.1.2 Toimintaympäristöanalyysi

Toimintaympäristöanalyysi on monitahoinen ja -tasoinen kokonaisuus, johon varsinaisen pelastustoimen sisällä toteuttavan analyysiprosessin lisäksi kytkeytyy monia muita toimijoita ja prosesseja (Puustinen ja Kekki 2020, 64). Pelastustoimen strategian mukaan pelastustoimella tulee olla jatkuvaan analyysiin perustuva kokonaiskuva yhteiskunnan riskeistä (Sisäministeriö 2016, 13). Toimintaympäristöanalyysin tavoitteena on arvioida nykytilan lisäksi tulevaisuuden näkymiä sekä niihin vaikuttavia muutoksia kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Pelastustoimen ja siviilivalmiuden toimintaympäristöanalyysin (Puustinen ja Kekki 2020, 64) mukaan pelastustoimen valtakunnallinen toimintaympäristöanalyysi voidaan jakaa kolmeen erilaiseen toimenpidekokonaisuuteen: olemassa olevan tiedon analysointiin, tarpeen mukaisesti erilliselviksiin sekä tunnistettujen muutosilmioiden kautta pelastustoimeen kohdistuvien vaikutusten analysointiin.

4.1.3 Harvaan asuttu alue

Suomen pinta-alasta valtaosa muodostuu harvaan asutuista alueista, joita yhdistävät pieni asukasluku ja alhainen väestötiheys (Lepistö, ym. 2020, 44). Harvaan asutut alueet ovat riskiprofiileiltaan ja palveluntuotantarpeiltaan erilaisia, ja niiden luonne muuttuu kaiken aikaa. (Åström ja Lukkari 2019). Huomioitavaa on, että harvaan asutut alueet eroavat toisistaan myös alueellisilta, sosioekonomisilta, väestöllisiltä ja kulttuurisilta tekijöitään (Lepistö, ym. 2020, 12, 44). Toiminnan kehittämisessä tuleekin huomioida harvaan asutun alueen reunaehdot, realiteetit ja resurssit.

4.1.4 Väestökehitys

Suomessa väestö ikääntyy, mikä selittyy sekä eliniän pitenemisellä että syntyvyyden laskulla. Väestö keskittyy kasvukeskuksiin, minkä vuoksi asukkaiden määrä harvaan asutuilla alueilla laskee. (Lepistö, ym. 2020, 12.) Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI:n väestöennusteen mukaan Suomi kaupungistuu, seutuistuu ja kansainvälistyy 2020- ja 2030-luvuilla, mikä väistämättä vaikuttaa merkittävästi koko maan alue-, väestö- ja palvelurakenteeseen. Ennusteessa näkyvät suurten kaupunkien kasvu ja kaupungistumisen jatkuminen, seutuistumisen kolmas aalto eli kasvun laajeneminen ja vahvistuminen suurten kaupunkien kehysalueella sekä vieraskielisen väestön kasvava merkitys koko maan tulevassa väestönkehityksessä. Myös Kuntaliiton väestöennuste 2019–2040 nostaa esiin keskittymisen ja pienten kuntien väestökadon. Huolto-suhteiden ennustetaan kuitenkin kasvavan kaikissa kunnissa. (Kuntaliitto 2019). Väestökehitys vaikuttaa palvelutarpeen muuttumisen lisäksi myös työntekijöiden saataavuuteen harvaan asutuilla alueilla. Sisäministeriön Harvaan asuttujen alueiden turvallisuus 2020 -julkaisussa koronaepidemian arvioidaan kuitenkin vaikuttavan jossain määrin harvaan asuttujen alueiden väestökehitykseen. Epidemian aikana on havaittu muuttohalukkuutta myös kaupunkien ulkopuolelle. (Lepistö, ym. 2020, 17.)

4.1.5 Monipaikkaisuus

Monipaikkaisuudella tarkoitetaan osa-aikaista asumista maaseudulla. Lisääntyvä monipaikkaisuus tuo elinvoimaa alueille mutta lisää samalla tarvetta palveluille (Åström ja Lukkari 2019, 5) sekä infrastruktuurille (Lepistö, ym. 2020, 13). Yhteiskunnan murroksessa harvaan asuttujen alueiden kiinteistöjen arvot laskevat, mutta tietotekniikan kehittyessä etätyölle ja paikkariippumattomalle työlle avautuu uusia mahdollisuuksia (Lepistö, ym. 2020, 12). Harvaan asuttujen alueiden turvallisuus 2020 -julkaisussa todetaankin tarve kehittää monipaikkaisuuden mallintamista entistä reaaliaikaisemmaksi (Lepistö, ym. 2020, 19).

4.1.6 Moniammatillinen yhteistyö

Moniammatillista yhteistyötä on tehty maakunnissa kautta aikain, mutta yhteistyö on ollut monitasoista sekä alueesta ja henkilöistä riippuvaista. Moniammatillinen yhteistyö voi olla hyvin erilaista eri sidosryhmien välillä. Suomen kielessä on vain yksi moniammatillisen yhteistyön käsite, ja sitä käytetään hyvin laajasti kuvaamaan asiantuntijoiden yhteistyötä aina rinnakkain työskentelystä pitkälle vietyyn roolijakoja rikkovaan yhteistyöhön (Koskela 2013, 20). Isoherrasen (2012) mukaan moniammatillinen yh-

teistyö on prosessi, jossa kaksi tai useampia ammattilaisia käsittelee yhteistä ongelmaa. Ammattilaiset ovat valmiita jakamaan tietämyksensä tasavertaisesti toistensa kanssa ja kunnioittavat toistensa mielipidettä. Moniammatillisuutta opittaessa erilaisuuden kunnioittaminen näkyy muun muassa erilaisten ihmisten ja alojen hyväksymisenä. Erilaisuuden kunnioittaminen tarkoittaa käytännössä omien arvojen ja asenteiden tunnistamista tai tietoista tunnistamatta jättämistä. (Katajamäki 2010, 148.) Moniammatillisen toiminnan onnistumiselle keskeisiä ovat hyvän organisoinnin lisäksi muun muassa työntekijöiden ja organisaation johdon henkilökohtainen motivaatio, vankka työkokemus sekä monipuolinen osaaminen. Aito moniammatillinen yhteistyö yksikössä vaatii työntekijöiltä riittävää ymmärrystä kaikista toiminnanaloista sekä keskinäisen luottamuksen kehittymistä (Joensuu, ym. 2018, 6). Moniammatillisen yhteistyön tärkeä edellytys on yhteistyökyvykyys (Koskela 2013, 24), joka merkitsee kykyä rakentaa luottamukseen, kommunikaatioon ja sitoutumiseen perustuvia suhteita. Moniammatillisuuden hyötyinä nähdään asiantuntijuuden jakaminen, päällekkäisen työn väheneminen ja työhyvinvoinnin lisääntyminen. Haasteina puolestaan nähdään tiedon kulkuun liittyvät ongelmat, muutosvastarinta ja se, ettei toisten ammattilaisten osaamista tunnisteta. (Sandström, ym. 2018.)

Palvelutuotannon tehokkuuden näkökulmasta sosiaali- ja terveydenhuollon päivystyspalvelujen sekä ensihoidon ja pelastustoimen palvelutuotannon välillä synergiaa mahdollistavat erityisesti yhteisesti sovitut toimintamallit (Pikkujämsä ja Ilkka 2021). Moniammatillisen yksikön toimintamallin avulla voidaan turvata pelastustoimen ja ensihoidon palvelut myös harvaan asutuilla alueilla (Joensuu, ym. 2018, 6). Ensihoitajan ja pelastajan muodostama yksikkö on moniammatillinen tiimi, jossa työntekijöillä on toisiaan täydentäviä taitoja. Tiimin jäsenet ovat sitoutuneet yhteiseen tarkoitukseen, suoritustavoitteisiin ja lähestymistapaan, joista he myös kokevat olevansa yhteisvastuussa (Katzenbach ja Smith 1993, 45, Isoherranen 2012, 31).

4.2 Alueiden toimintaympäristöanalyysit

Toimintaympäristöanalyysit pohjautuvat Pelastustoimen valtakunnallinen suorituskyky suhteessa suorituskykyvaatimukseen -hankkeen määrittelymallin mukaisesti lainsäädäntöön, strategiaan ja ohjeisiin, riskianalyysiin, uhkaskenaarioihin, onnettomuuksien ennustemalleihin, asiakastarpeisiin, selvityksiin ja tutkimusmateriaaleihin. Tässä hankkeessa tavoitteena oli sisällyttää yhteiseen toimintaympäristöanalyysiin myös sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavien toimijatahojen tietojen analysointi yhdenmukaisesti pelastustoimen toimintaympäristöanalyysin kanssa.

Toimintaympäristötietoja tarvitaan kattavan tilannekuvan hahmottamiseen ja tulevaisuuden riskien ja uhkien arviointiin. Toimintaympäristöanalyysin pohjana käytettiin soveltuvien osin PESTEL-analyysia, jonka mukaisesti kartoitettiin toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia mahdollisimman laaja-alaisesti. Pelastustoimen osalta muutostilanteiden arvioinnissa hyödynnettiin Pelastustoimen ja siviilivalmiuden toimintaympäristöanalyysia (Puustinen ja Kekki 2020). Toimintaympäristöanalyysissa tarkastelun kohteina olivat hankesuunnitelman mukaisesti harvaan asutut alueet, erityisesti maaseutu sekä soveltuvien osin myös pienten kuntien taajama-alueet. Olemassa olevan tiedon analysoinnin jälkeen jokaisella hankealueella tehtiin erillisselvittelyjä alueiden erityispiirteet huomioiden. Alueiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen yhteisessä toimintaympäristöanalyysissa pyrittiin analysoimaan tunnistettujen muutostilanteiden vaikutusta toimintaympäristöön. Hankkeessa mukana oleville alueille laadittiin yhteistyössä pelastustoimen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden kanssa omat toimintaympäristöanalyysit. Eri toimijoiden tieto oli monimuotoista eikä soveltunut suoraan hankkeessa laadittuun tiedonkeruun sabluunaan. Asiakas- ja sidosryhmätarpeiden kartoituksessa tiedonkeruuta muokattiinkin alkuperäisestä suunnitelmasta. Hankkeessa mukana olevien alueiden toimintaympäristöanalyysit on rakennettu internet-sivustolle, jolla ne ovat sähköisesti alueiden sisäisessä käytössä.

4.3 Moniammatillisen yksikön suorituskykyvaatimuksen määrittely

Moniammatillisen yksikön suorituskykyvaatimuksen määrittely tehtiin Pelastustoimen valtakunnallinen suorituskyky suhteessa suorituskykyvaatimukseen -hankkeen mukaisesti. Toimintaympäristöanalyysin jälkeen laadittiin moniammatilliselle yksikölle vaikuttavuustavoitteet, minkä jälkeen toimintaympäristöanalyysin pohjalta laadittiin erilaisia tehtäväskenaarioita. Pelastustoimen osalta tehtäväskenaarioissa hyödynnettiin myös Puumala-hankkeessa laadittua moniammatillisen yksikön suorituskykymäärittelyä, jonka taustalla ovat Uudenmaan pelastuslaitosten paloasema- ja pelastusyksikkö -työryhmässä vuosina 2016–2018 laaditut suorituskykyvaatimukset. Lisäksi moniammatillisten työpajojen avulla kartoitettiin, millaisia tehtäviä moniammatilliselle yksikölle mahdollisesti voisi muodostua. Työpajojen avulla selvitettiin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta muun muassa sitä, millaisista tehtävistä moniammatillisen yksikön olisi kyettävä suoriutumaan. Millaisia kyvykkyyksiä tarvitaan, jotta vaikuttavuustavoitteet voidaan saavuttaa? Millaisista kyvykkyyksistä suorituskyky koostuu? Aiemman taustatiedon, toimintaympäristöanalyysien ja moniammatillisten työpajojen tulosten pohjalta laadimme määritelmän sekä suorituskykyvaatimukset moniammatilliselle yksikölle. Suorituskykyvaatimusten pohjalta laadimme myös moniammatillisessa yksikössä työskelvän pelastajan ja ensihoitajan koulutusvaatimukset.

4.4 Moniammatilliset työpajat

Moniammatilliset yksiköt hyvinvointialueella -hankkeessa järjestettiin syksyn 2021 aikana yhteensä kymmenen moniammatillista työpajaa. Työpajojen asiantuntijat olivat muun muassa kotihoidossa, kotisairaanhoidossa, kotisairaalassa, palliatiivisessa hoidotyössä, sosiaali- ja kriisityössä, kuntoutuksessa, ensihoidossa ja pelastustoimissa työskenteleviä henkilöitä. Asiantuntijoiden työtehtävät skaalautuivat laajasti molemmilla hallinnonaloilla, ja työpajoissa heitä oli mukana yhteensä 101. Aktiivisimmat osallistuivat kolmeen eri työpajaan. Työpajoja järjestettiin Etelä-Savossa, Pohjois-Savossa, Etelä-Karjalassa, Pohjois-Karjalassa ja Kainuussa. Suurin osa työpajoista oli virtuaalisia, kaksi työpajaa järjestettiin paikan päällä ja yksi tilaisuuksista pidettiin hybridinä. Kolmella alueella työpajoja järjestettiin useampia, ja kahdella alueella työpajoja pidettiin yhden.

Ensimmäisen kierroksen työpajoissa tavoitteena oli alueellisten, yhdessä laadittujen toimintaympäristöanalyysien pohjalta luotujen skenaarioiden avulla miettiä niiden todennäköisyyttä sekä tunnistaa niistä eri tulosalueille nousevia tehtäviä. Tavoitteena oli myös pohtia moniammatillisesti tehtäviin vaadittavaa suorituskkyä, konkreettisia yhteistyön toimintatapoja sekä moniammatillisen yhteistyön kehittämistä ja kustannusvaikuttavuutta. Työpajat räätälöitiin aina alueen yksilölliset tarpeet huomioiden. Työpajojen yhteenvetoon on klusteroitu ja analysoitu yli 1000 virtuaalista ja paperista muistilappua, joista osa sisältää useamman ajatuksen tai idean. Työpajojen tuloksia hyödynnettiin moniammatillisen yksikön sekä sen suorituskkyyn määrittämisessä. Lisäksi työpajojen yhteenvetoa voidaan hyödyntää alueellisesti hyvinvointialueiden valmisteluissa sekä moniammatillisen yhteistyön kehittämisessä. Työpajojen havaintoja on kuvattu luvussa 5.3, ja niiden laajempi yhteenveto on verkkojulkaisun erillisliitteenä.

4.5 Moniammatillisen yhteistyön tyytyväisyystutkimus

Yksi moniammatillisten yksiköiden työntekijöiden hyvinvointia lisäävä tekijä on vuorovaikutteinen (Honkavuo;Lammintakainen ja Norri-Sederholm 2019, 54) ja monialainen johtamisosaaminen (Mäkelä-Suoknuutti 2020, 36, Joensuu, ym. 2018, 6). Moniammatillisten yksiköiden työhyvinvointia lisäävät myös työntekijöiden oma mielenkiinto ja motivaatio moniammatillisessa yksikössä työskentelemiseen (Honkavuo;Lammintakainen ja Norri-Sederholm 2019, 30, Joensuu, ym. 2018, 6) sekä mahdollisuus osallistua moniammatillisen yksikön toiminnan kehittämiseen (Mäkelä-

Suoknuutti 2020, 2, Honkavuo;Lammintakainen ja Norri-Sederholm 2019, 30). Moniammatillisen yksikön sidosryhmien tyytyväisyyttä moniammatillisen yksikön toimintaan ei ole aiemmin tutkittu.

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää sidosryhmien tyytyväisyyttä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen moniammatilliseen yhteistyöhön ja moniammatillisten yksiköiden toimintaan. Tavoitteena oli saada tietoa moniammatillisen yhteistyön ja moniammatillisten yksiköiden kehittämiseen vahvistamalla sidosryhmien integraatiota. Tutkimuksessa esitetyt kysymykset olivat: 1) Kuinka tyytyväinen olet moniammatilliseen yhteistyöhön? 2) Kuinka tyytyväinen olet moniammatillisen yksikön toimintaan? 3) Miten moniammatillista yhteistyötä sekä moniammatillisen yksikön toimintaa voidaan kehittää?

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän mukaisesti survey-tutkimuksena ja sähköisesti Webropol-ohjelmaa apuna käyttäen. Kokonaisotannaksi valikoituivat hankkeessa mukana olevien pelastuslaitosalueiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen asiantuntijat ja työntekijät. Sosiaali- ja terveydenhuollon osalta kysely kohdennettiin sosiaalitoimen ja terveystoimen kotiin vietäviin palveluihin (kotihoito, kotisairaanhoido, kotisairaala) sekä ensihoitoon. Tutkijalla ei ollut tiedossa perusjoukon jäsenten suoria yhteystietoja, joten kyselylinkki välitettiin kohdeorganisaatioissa yhdyshenkilöiden kautta eteenpäin.

Kyselyyn saatiin yhteensä 274 vastausta. Strukturoitujen kysymysten vastaukset analysoitiin kvantitatiivisen aineistoanalyysin mukaisesti. Tilastollisen kuvaavan analyysin avulla selvitettiin tyytyväisyyttä moniammatilliseen yhteistyöhön sekä moniammatillisen yksikön toimintaan. Tyytyväisyyden kuvaamisessa hyödynnettiin myös riippuvuus-suhteiden analyysia. Avoimet kysymykset analysoitiin pääosin induktiivisen sisällyönanalyysin mukaisesti, jolloin kehittämisen kuvaamisessa voitiin edetä aineiston ehdoilla. Tutkimuksen keskeisiä havaintoja on esitelty luvussa 5.4. Tyytyväistutkimuksen tiivistetty tutkimusraportti on verkkojulkaisun lisäliitteenä.

5 Tuotokset

Hankkeen tulokset on jaoteltu viiteen eri kokonaisuuteen. Moniammatillisten työpajojen yhteenveto sekä tyytyväisyystutkimuksen tiivistetty raportti ovat sisäministeriön verkkojulkaisun erillisliitteinä. Tässä luvussa on esitelty keskeisiä työpajoista ja tyytyväisyystutkimuksesta tehtyjä havaintoja.

5.1 Moniammatillisen yksikön vaikuttavuustavoite

Moniammatillisen yksikön toimintamuodon vaikuttavuustavoitteena harvaan asutuilla alueilla on pelastustoiminnan ja ensihoitopalvelujen saatavuuden turvaaminen alueelliset erityispiirteet ja läheisyysperiaatteet huomioiden. Moniammatillinen yksikkö muodostaa vahvan osan kansalaisten turvaverkkoa turvaten myös peruspalvelujen saatavuutta sekä lisäten alueellista kokonaisturvallisuutta. Vaikuttavuustavoitteena on myös parantaa asiakkaiden kotona asumisen turvallisuutta sekä tukea ikääntyvän väestön kotona asumista.

5.2 Moniammatillisen yksikön määritelmä sekä siltä vaadittava suorituskyky

Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaisesti yksikkö on henkilön tai henkilöstön, kulkuneuvon ja kaluston muodostama toimintakokonaisuus, joka kykenee itsenäiseen toimintaan. Yksiköitä ovat esimerkiksi pelastusyksikkö, sammutusyksikkö, raivausyksikkö, säiliöyksikkö ja tikasyksikkö. Kaikki pelastustoiminnan muodostelmat voidaan koota tarkoituksenmukaisella tavalla riippumatta siitä, mistä henkilöt tulevat onnettomuuspaikalle. Olennaista on, että muodostelma kykenee aloittamaan tehokkaan pelastustoiminnan riskiluokittain määritetyssä ajassa. (Sisäministeriö 2012, 4, 12). Uudistuneeseen Pelastustoimen yksikkö- ja kutsutunnuksia koskevaan ohjeeseen on lisätty moniammatillinen yksikkö (Sisäministeriö 2021, 17), joka on osa pelastustoimen muodostelmaa sekä kokonaissuorituskykyä.

MONIAMMATILLINEN YKSIKKÖ

Moniammatillinen yksikkö on pelastustoimen ja ensihoitopalvelun yhteinen yksikkö, jossa ensihoitaja ja pelastaja työskentelevät työparina. Moniammatillinen yksikkö kykenee pelastustoimintaan, onnettomuuksien ehkäisyyn, ensihoitoon sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tukitehtäviin kolmiportaisen suorituskykyluokituksen mukaisesti.

Suorituskykyluokitustaulukon (taulukko 2) ensimmäinen luokka on suorituskyvyltään laaja-alaisin. Yksikkö kykenee muun muassa pelastustoiminnan ensitoimenpiteisiin sekä hoitotason ensihoitotehtäviin. Suorituskykyluokituksen mukaiset vaatimukset on kuvattu tarkemmin liitteenä olevassa taulukossa (liite 1).

Taulukko 2. Moniammatillisen yksikön suorituskykyluokat.

Luokka	Selite
I	Moniammatillinen yksikkö, jolla on suorituskykyä pelastustoimen ja ensihoidon tehtäviin. Yksiköllä on suorituskykyä myös sosiaali- ja terveydenhuollon tukitehtäviin. Yksikkö on suorituskyvyltään laaja-alaisin.
II	Moniammatillinen yksikkö, jolla on enemmän suorituskykyä pelastustoimen kuin ensihoidon tehtäviin tai sosiaali- ja terveydenhuollon tukitehtäviin.
III	Moniammatillinen yksikkö, jolla on enemmän suorituskykyä ensihoidon tehtäviin ja sosiaali- ja terveydenhuollon tukitehtäviin kuin pelastustoimen tehtäviin.

Moniammatillisessa yksikössä työskentelevien koulutusvaatimukset (taulukko 2) perustuvat yksikön suorituskykyluokkien mukaisiin vaatimuksiin. Moniammatillisessa yksikössä työskenteleville pelastajille suositellaan lisäksi terveydenhuoltoalan tutkintoa.

Taulukko 3. Moniammatillisessa yksikössä työskentelevän pelastajan ja ensihoitajan koulutusvaatimukset.

Luokka	Pelastaja	Ensihoitaja
I	Pelastajatutkinto 90 op *	Hoitotason ensihoitajan pätevyys, ensihoitaja-AMK 240 op tai sairaanhoitaja 210 op sekä hoitotason ensihoidon opinnot 30 op. Lisäksi pelastajatutkinto 90 op tai pelastustoiminnan peruskurssi 3 op, tieliikennepelastaminen henkilöauto-onnettomuuksissa 1 op, savusukelluskurssi 2 op, pintapelastuskurssi 1 op ja PVAT 1 op.
II	Pelastajatutkinto 90 op *	Perustason ensihoitajan pätevyys, lähihoitaja 120 op tai sairaanhoitaja 210 op. Lisäksi pelastajatutkinto 90 op tai pelastustoiminnan peruskurssi 3 op ja tieliikennepelastaminen henkilöauto-onnettomuuksissa 1 op.
III	Pelastajatutkinto 90 op *	Hoitotason ensihoitajan pätevyys, ensihoitaja-AMK 240 op tai sairaanhoitaja 210 op sekä hoitotason ensihoidon opinnot 30 op. Lisäksi pelastajatutkinto 90 op tai pelastustoiminnan peruskurssi 3 op.

*) tai tehtävää vastaavan miehistön kelpoisuuden tuottanut aikaisempi tutkinto pelastusalan oppilaitoksessa (Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011).

5.3 Työpajoissa tehtyjä havaintoja

Moniammatillisissa työpajoissa asiantuntijoiden keskustelut olivat rakentavia ja innovatiivisia. Vastaavanlaiselle pelastustoimen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden väliselle yhteiskehittämiselle toivottiin jatkuvuutta jokaisella alueella. Moniammatillisessa yhteistyössä nähtiin vahvuuksia ja mahdollisuuksia enemmän kuin uhkatekijöitä. Eri alueiden työpajoissa nousi esille runsaasti moniammatillisen yhteistyön

kehittämistarpeita. Kehitettävää koettiin olevan etenkin moniammatillisen ja poikkihallinnollisen työkuultuurin vahvistamisessa. Ensimmäisen kierroksen työpajoissa tarkastellut skenaariot koettiin todennäköisiksi tai erittäin todennäköisiksi. Työpajoissa skenaarioihin valmistautumisen todettiin kuitenkin tapahtuneen enemmän oman toimialan näkökulmasta, ja useammassa työpajassa havahduttiin selkeästi yhteisen ennakkoinnin merkitykseen. Skenaarioiden kautta asiantuntijat pääsivät myös tutustumaan toistensa työnkuviin ja tehtäväsisältöihin.

Työpajojen tulosten perusteella kotona asumisen turvallisuutta voitaisiin parantaa moniammatillisen yhteistyön avulla. Moniammatillinen yksikkö nähtiin selkeästi osana alueen turvallisuuskulttuurin rakentumista. Työpajoissa nostettiin esille moniammatillisessa yksikössä työskentelevien ensihoitajien ja pelastajien osaamisen kehittämisen sekä ylläpitämisen tärkeys. Tärkeiksi osa-alueiksi työpajoissa nousivat myös henkilöstöresurssien tarkoituksenmukainen käyttö sekä yhteisten prosessien kehittäminen palvelujen verkostomaiseksi tuottamiseksi. Lähes jokaisessa työpajassa asiantuntijat nostivat esille yhteisen tilannekeskuksen merkityksen moniammatillisen yhteistyön koordinoinnissa ja tiedottamisessa.

5.4 Tyytyväisyystutkimuksesta tehtyjä havaintoja

Tyytyväisyyskyselyn vastaajien kokonaismäärä oli 274, ja vastauksia tuli kaikilta hankkeessa mukana olevilta alueilta. Vastaajista suurin osa oli ensihoitajia, pelastajia tai kotihoidon työntekijöitä. Suurimmalla osalla vastaajista oli yli viisi vuotta työkokemusta. Mielenkiintoinen havainto oli, että 33 vastaajaa ei osannut sanoa, toimiiko omalla alueella moniammatillinen yksikkö. Suurin osa vastaajista oli tehnyt yhteistyötä moniammatillisen yksikön kanssa ja arvioi yhteistyön olevan viikottaista. Suurin osa oli myös tyytyväisiä yhteistyöhön moniammatillisen yksikön kanssa.

Avoimissa vastauksissa nousi esiin myös kehittämistarpeita, jotka liittyivät vuorovaikutukseen, asenteisiin, kommunikointiin ja tiedonkulkuun. Osa vastaajista näki moniammatilliset yksiköt osana hyvinvointialueen palveluntuotantoketjua, jossa resursseja käytetään tehokkaasti. Useammasta avoimesta vastauksesta ilmeni kuitenkin, että moniammatillisen yksikön käytettävyys on riippuvainen vuorossa olevasta ensihoidon kenttäjohtajasta. Yksiköiden käytettävyydestä toivottiinkin selkeää ohjeistusta kaikille toimijoille. Avoimissa vastauksissa ideoitiin paljon erilaisia variaatioita eri ammattilaisien yhdistämisestä moniammatillisen yksikköön. Avoimia vastauksia moniammatillisen yksikön kehittämiseen liittyvään kysymykseen saatiin 120 ja moniammatillisen yhteistyön kehittämiseen liittyvään kysymykseen 112.

5.5 Sähköinen ideapankki

Sähköinen ideapankki toimii erilaisten ratkaisuvaihtoehtojen esimerkkinä osana palvelujen sisällön suunnittelua ja toteutusta. Ideapankin tavoitteena on myös toimia hankkeen aikana esille nousseiden kehittämisideoiden jalkauttamisen apuvälineenä. Sähköinen ideapankki sisältää erilaisia moniammatillisten yksiköiden toimintamalleja, kuvia erilaisista kalusto- ja ajoneuvoratkaisuista sekä kehittämisideoita, joita ei ole vielä kokeiltu. Ideat on kerätty hankkeen moniammatillisista työpajoista, tyytyväisyystutkimuksesta sekä hankkeen eri alueilla käytössä olevista toimintamalleista.

Ideapankin kautta kehittämisideat ovat kaikkien toimijoiden hyödynnettävissä. Sähköisen ideapankin tavoitteena on olla helppokäyttöinen, selkokielineen ja helposti ymmärrettävissä. Sähköinen ideapankki on dynaaminen ja vastavuorovaikutteinen tila, jossa on mahdollisuus kommentoida ja lisätä ideoita sekä antaa palautetta. Ideapankki luodaan TUOVI-portaaliin.

6 Johtopäätökset

Onnistuneen yhteistyön edellytyksenä voidaan pitää luottamuksellisuutta, joka voidaan saavuttaa avoimella keskustelulla ja vuorovaikutuksella. Luottamus työntekijöiden välillä syntyy tasavertaisen kumppanuussuhteen ja avoimen vuorovaikutuksen kautta. Yhteistyökäytännöt edellyttävät myös hyvää johtajuutta, joka mahdollistaa yhteistyörakenteet sekä antaa tilaa moniammatillisen yhteisön kehittämiseksi, oppimiseksi ja avoimelle dialogille. Aito yhteistyö moniammatillisissa yksiköissä vaatii paitsi uudenlaista johtamisosaamista, myös työntekijöiden ymmärrystä molemmista toiminnanaloista sekä luottamuksen kehittämistä työntekijöiden välillä. Moniammatillisen yhteistyön syventäminen vaatii organisaatioilta myös toimintakulttuurin muutosta. Organisaatioiden johtajien esimerkki laajemmasta moniammatillisesta yhteistyöstä on tärkeää. Jotta pystymme yhdessä rakentamaan uusia palveluntuotantomalleja asiakkaan parhaaksi, kaikkien osapuolten tulee kyetä tarkastelemaan kriittisesti nykyisiä toimintamalleja ja tarvittaessa luopumaan vanhoista toimintamalleista. Moniammatillisen yhteistyön laajentamisella luodaan mahdollisuus vähentää päällekkäisen työn tekemistä sekä ylläpitää ja kehittää palveluverkkoa harvaan asutulla alueella läheisyysperiaatteita noudattaen. Kyvykkyksiä ja toimintoja yhdistämällä voidaan vaikuttaa myös palveluverkon sijainteihin ja kiinteistöinfrastruktuurin kokonaiskustannusten alentamiseen. Palveluverkkojen kehittämisessä on huomioitava moniammatillisen yksikön monipuoliset valmiudet toimia asiakaslähtöisesti sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävissä.

Moniammatillinen yksikkö on hyvä ja kustannustehokas palveluntarjonnan muoto, jossa on mahdollista huomioida toimintaympäristön palveluntarve ja erityispiirteet. Moniammatillisen yksikön merkitys korostuu erityisesti harvaan asutuilla alueilla sekä pienissä kuntataajamissa. Harvaan asutut alueet ovat kuitenkin keskenään erilaisia ja niiden luonne muuttuu kaiken aikaa, joten eroavaisuudet tulee tunnistaa toimintaympäristöanalyysin yhteydessä. Yleensä ensihoitotehtäviä on alueilla huomattavasti enemmän kuin pelastustoiminnan tehtäviä, jolloin riskinä on moniammatillisen yksikön käyttäminen lähes kokonaan ensihoitopalvelun tuottamiseen. Riski täytyy tunnistaa yksiköiden mitoittamisessa ja toiminnan suunnittelussa siten, että yksikön kyvykkyys pelastustoimen tehtävien osalta huomioidaan. Moniammatillinen yksikkö ei korvaa pelastustoiminnan yksiköitä, mutta se on merkittävä osa pelastustoimintatehtävien suorituskykyä etenkin onnettomuuksien ensitoimenpiteiden osalta. Yksikön ollessa pois omalta alueeltaan valmiussirrot on kyettävä tekemään suorituskyvyltään vastaavalla yksiköllä. Sosiaali- ja terveydenhuollon tukitehtävien osalta on huomioitava, että moniammatilliselle yksikölle ei suunnitella aikaan sidottuja tehtäviä. Moniammatillisten yksiköiden käytettävyyden kannalta ensihoidon kenttäjohtajan, pelastustoiminnan johtajan ja tilannekeskuksen on tehtävä saumatonta yhteistyötä.

Toimintoja yhdistettäessä ja moniammatillisuutta tiivistettäessä toiminnan tulee perustua työturvallisuuteen. Jatkossa on kiinnitettävä enemmän huomiota myös moniammatillisessa yksikössä työskentelevän ensihoitajan työturvallisuuden varmistamiseen sekä fyysiseen toimintakykyyn. Moniammatillisessa toiminnassa korostuvat osaamisen kehittäminen, ylläpitäminen ja varmistaminen. Moniammatillisen yksikön toiminta suuntautuu tulevaisuudessa entistä enemmän sosiaali- ja terveydenhuollon tukitehtäviin, jolloin syntyy tarve yksikössä työskentelevien pelastajien sosiaali- ja terveydenhuollon koulutuksen lisäämiseen.

Tiedonkeruu alueellisesti laadittuihin pelastustoimen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisiin toimintaympäristöanalyysiin oli haastavaa tiedon ollessa hajanaista ja monimuotoista. Tulevaisuudessa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen yhteisen toimintaympäristöanalyysin tiedon kokoamisen tulee olla automaattista ja valtakunnallisesti yhdenmukaista. KAT–TIME -hankkeessa tuotettu data-analyysi palveluperusteisesta riskiruutumallista on yksi mahdollinen vaihtoehto yhteisen tiedon kokoamiseen. Palvelutarveperusteinen riskiruutumalli pohjautuu sosiaali- ja terveys-toimen sekä pelastustoimen tietoaineistoihin täydentäen näin ollen perinteistä palvelutarpeen riskiruutumallia. Käytävissä ovat myös sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakkaiden alueellinen palvelutarpeiden jakauma ja riskitaso. Kyseinen malli avaa etenemisväyliä turvallisuuden ja hyvinvoinnin integraation edistämiseksi. Toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutoksiin tulee kyetä vastaamaan pelastustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen palvelutuotantomuutosten avulla painottaen erityisesti riskien ennakoitavuutta sekä onnettomuuksien ja sairauksien ehkäisykyvykkyyttä.

Moniammatillisen yksikön palvelutuotannon ja kustannusten vaikuttavuutta tulee tulevaisuudessa kartoittaa ja arvioida moniammatillisten yksiköiden suorituskykyluokituksen mukaisesti. Kustannusvaikuttavuus tulisi arvioida niin pelastustoiminnan, onnettomuuksien ehkäisyn, ensihoidon kuin sosiaali- ja terveystoimen tukitehtävien osalta. Kustannusvaikuttavuutta tulisi verrata yhdenmukaisella mittaristolla sekä perinteisen palvelutuotantomallin että moniammatillisen tuotantomallin välillä.

Moniammatilliset yksiköt hyvinvointialueella -hanke on käsitellyt moniammatillisten yksiköiden ja yhteistyön näkökulmaa harvaan asuttujen alueiden palvelujen järjestämisessä. Yhteistyöhanke oli moniulotteinen kokonaisuus, ja hankkeen toteuttamisen yhteydessä havaittiin tarve moniammatillisia yksiköitä koskevan jatkohankkeen ja lisätutkimusten toteuttamiselle. Hankkeessa onnistuttiin luomaan jäsenneily ja kattava kokonaiskuva tarkasteltavasta vaativasta ja monisyisestä ilmiöstä. Hankkeen tulokset ovat hyödynnettävissä pelastustoimen uudistuksessa sekä hyvinvointialueiden valmisteluissa. Hanketiimi näkee moniammatillisen yhteistyön laajentamisen voimavarana hyvinvointialueiden palvelutuotannon suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Liite 1 Moniammatillisen yksikön suorituskykyluokituksen mukaiset suorituskykyvaatimukset

Yhteiset tehtävät

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus-esimerkki	Huomioitavaa
Virka-apu ja avunanto	x	x	x	Poliisille, ensihoidolle tms. viranomaiselle tai muulle taholle annettavaa virka- ja muuta apua erillisen arvioinnin perusteella silloin, kun kysymys ei ole pelastuslain tai muun lain mukaisesta pelastustoiminnasta tai pelastustoimintaan osallistumisesta, esim. oven avaukset, kanto- ja nostoapu.	Pelastustoimella on kyky tehdä virka-apupyynnö toiselle viranomaiselle, ottaa vastaan virka-apupyynnö toiselta viranomaiselta sekä tehdä pyyntöihin liittyvä päätöksiä viivytyksettä. Pelastusmuodostelmalla on kyky toimia toisen viranomaisen johtamassa tilanteessa sekä viranomaisyhteistointitilanteissa.	Pelastuslaki (379/2011) 50, Pelastustoiminnan suorituskykyvaatimukset, kohta 116.	Kohteeseen pääsyn turvaaminen esim. oven avaus.	Murtautumisvälineet (esim. lukkopora, puukkosaha, käsisirkkeli, murtorauta, ovikiila, ovien merkitsemisvälineet) ja putkilukko.

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus-esimerkki	Huomioitavaa
Viranomais-ilmoitukset	x	x	x	Ilmoitusvelvollisuus lain säädännön mukaisesti.	Kyky tunnistaa ilmoitusvelvollisuksien kriteerit ja tehdä viivytyksettä lainsäädännön vaativat ilmoitukset asiaan kuuluvalla viranomaiselle.	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveys-palveluista 2012/980 25 §, Lastensuojelulaki 2010/88 25 §, Rikoslain 39/1889 luvuissa 20 ja 21 rangaistavaksi säädetty teko tai teko, josta säädetty enimmäisrangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta, Pelastuslaki 2011/379 42 §.	Tarvittaessa lastensuojeluilmoituksen tai huoli-ilmoituksen tekeminen sekä seksuaalirikoksen tai henkeen ja terveyteen kohdistuvasta rikoksesta ilmoittaminen. Lisäksi tarvittaessa tulee tehdä ilmoitus ilmeisestä palonvaarasta tai muusta välittömästä onnettomuusriskistä.	

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus-esimerkki	Huomioitavaa
Toimintaympäristön turvallisuuspoikkeamista tiedottaminen	x	x	x	Ympäristön havainnointi ja muutoksista informointi oikealle taholle.	Kyky havaita sekä tunnistaa alueellisesti ympäristössä tapahtuvia infrastruktuurin muutoksia sekä ilmoittaa niissä tapahtuvista muutoksista eteenpäin.	Infrastruktuuri muodostuu yhteiskunnan palveluista ja rakenteista, jotka mahdollistavat toiminnan. Tekniseen infrastruktuuriin kuuluvat mm. liikenneverkot, jätehuolto, vesihuolto, tietoliikenneverkot.	Ilmoitus teiden kunnossapito ongelmista.	

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus-esimerkki	Huomioitavaa
Tilannetietoi- suuden muo- dostaminen	x	x	x	Onnettomuustilanteet ja val- miuden ylläpito erilaisissa tur- vallisuustilanteissa.	Moniammatillisella yksiköllä on kyky tilannekuvan kokoamiseen, dokumentointiin, analysointiin, johtopäätösten tekemiseen ja ja- kamiseen kaikissa turvallisuusti- lanteissa.		Tilannetietoisuuden ko- koaminen: Tilanteeseen vaikuttavien tekijöiden ha- vaitseminen. Ymmärrys te- kijöiden vaikutuksesta. Lä- hitulevaisuuden tilanteen arviointi ja analyysi. Jat- kuva tilannekuvan ylläpito ja analysointi. Oman ja muiden organisaatioiden luoman tilannekuvan tulkit- seminen ja niiden perus- teella oman organisaation turvallisuustilannekuvan muodostaminen ja ylläpi- täminen. Tilannetietojen kerääminen ja tilanneku- van tallentaminen ja jaka- minen tarvittaville tahoille.	

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus-esimerkki	Huomioitavaa
Asiakaspalvelutaidot	x	x	x	Osa kohdata erilaisia asiakkaita ja toimia yhteistyökykyisesti ja asiakaslähtöisesti perusasiakaspalvelutehtävissä	Pystyy kohtaamaan myös haastavia ja erityistarpeisia asiakkaita. Kykenee luottamukselliseen, avoimeen asiakassuhteeseen.	Pelastuslaki 379/2011 27 §, Osaaminen pelastusviranomaisen onnettomuuksien ehkäisytyössä, Helsingin Pelastuslaitos		
Viestiliikenne ja tietojärjestelmät	x	x	x	Pelastustoiminnan ja sote-toimijoiden muodostelmien ja muodostelman jäsenten välinen viestiliikenne (esim. langaton tai langallinen, puhe, data, kuva, video, tilatiedot).	Moniammatillisella yksiköllä on kyky viestiä niin pelastustoiminnan kuin toimintaan liittyvien sote-toimijoiden kanssa yhteensopivilla viestivälineillä.		Esimerkiksi erilaisten tilanekuvajärjestelmien käyttö.	Valtakunnallinen ytviranomaisten viestiliikenneohje. Paikallisen tai alueellisen tason viestiliikenneohje (paikalliset tarpeet ja sovellutukset). Suunnitelma viestiliikenteen varajärjestelmän käyttöönotosta ja käytöstä. Valtakunnallisesti yhteensopiva viranomaisten välinen viestiliikennejärjestelmä.

Ensihoitotehtävät

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyyden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus- esimerkki	Huomioitavaa
Ensihoitotehtävät (hoitotaso)	x		x		Moniammatillisella yksiköllä on kyky vastata ensihoitotehtäviin alueellisen palvelutasopäätöksen ja hoitovelvoitteiden mukaisesti.	Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoidon palvelusta 585/2017		
Ensihoitotehtävät (perustaso)		x			Moniammatillisella yksiköllä on kyky vastata ensihoitotehtäviin alueellisen palvelutasopäätöksen ja hoitovelvoitteiden mukaisesti.	Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoidon palvelusta 585/2017		
Ensihoidon tilannejohtaminen (L5)	x	x	x		Kyky toimia ensihoidon tilannejohtajana yhden ja useamman ensihoitoyksikön tehtävillä alueelliset operatiiviset ohjeet huomioiden.	Alueellinen operatiivinen ohjeistus.		

Sosiaali- ja terveydenhuollon tukitehtävät

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskyvyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Hoidon tarpeen arviointi	x		x	Esimerkiksi kotihoidon pyytämänä suorittaa hoidon tarpeen arvio asiakkaasta.	Kyky tehdä asiakkaan hoidon tarpeen arvio ja kuljettaa/ohjata asiakas tilanteeseen soveltuvan palvelun piiriin.	Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta 585/2017, muistio STM094:00/2016.		Oltava vähintään lailistettu terveydenhuollon ammattihenkilö (sh).
Kotihoidon tukitehtävät	x	x	x	Suorittaa ei aikasidonnaisia tukitehtäviä kotihoidolle, kuten turvapuhelinhälytyksiin vastaaminen yksikön ollessa vapaana omalla toimialueellaan.			Turvapuhelinhälytykset	
Kotisairaanhoidon tukitehtävät	x		x	Suorittaa ei aikasidonnaisia tukitehtäviä kotisairaanhoidolle, kuten näytteenotossa avustaminen yksikön ollessa vapaana omalla toimialueellaan.		Terveystieteiden tutkimuslaki 1326/2010	Näytteenotto, vierianalytiikka.	Oltava vähintään lailistettu terveydenhuollon ammattihenkilö (sh).

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Kotisairaalan tukitehtävät	x		x	Suorittaa ei aikasidonnaisia tukitehtäviä kotisairaalalle yksikön ollessa vapaana omalla toimialueellaan.		Terveystieteiden lain 1326/2010	I.V.- lääkehoito soveltuvien osin, palliatiivisen hoidon tukeminen.	Oltava vähintään lailistettu terveydenhuollon ammattihenkilö (sh).
Sosiaalihuollon tukitehtävät	x	x	x	Suorittaa ei aikasidonnaisia tukitehtäviä sosiaalihuollolle yksikön ollessa vapaana omalla toimialueellaan. Ensihoitotehtävän yhteydessä tunnistaa potilaan mahdollisten sosiaalihuollon palveluiden tarve.	Kyky tunnistaa asiakkaan sosiaalihuollon tarve ja tehdä tilanteen vaatimat ilmoitukset. Kyky suorittaa itsenäisesti joitain sosiaalihuollon tehtäviä (esim. kaatuneen nosto lattialta).		Nostoapu, palvelutarpeenarvioinnin tarpeen tunnistaminen (esim. apuvälineiden, asunnon muutostöiden ym. tarve), yhteiskäynnit. Asumisterveyden ongelmien tunnistaminen.	

Pelastustoiminnan tehtävät

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskyvyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Alkusammutustiedustelu	x	x		Vaara-alueiden määrittäminen ja eristäminen sekä suojaustason määrittäminen; alkavan/kytevän/hii-puvan tulipalon alkusammutus, palon vaiheen ja rakenteiden tunnistaminen, ihmisen pelastaminen savuisesta rakennuksesta läheltä ovea, palonlukutaito, alkusammutusvalmius, häkä- ja happimittarin lukutaito.	Moniammatillisella yksiköllä on kyky tehdä nopea, työturvallisesti toteutettu tilan tiedustelu palavassa rakennuksessa tai muussa tilassa esimerkiksi uhrin pelastamiseksi ja alkupalon alkusammuttamiseksi tai palon rajoittamiseksi.	Pelastustoiminnan suorituskyvyvaatimukset, kohta 84.	Palavassa rakennuksessa / savuisessa tilassa sisätilojen alkuvaiheen tiedustelu: palokohde, mahdollinen ihmisen pelastaminen, alkusammutus, hyökkäysreitit. Tehtävä ei edellytä savusukellusta *). Alkusammutustiedustelu suoritetaan, mikäli palokohde saavutetaan nopeasti ja tulipalosta ei ole selviä merkkejä ulospäin rakennuksesta tai esitiedoissa ei ole selvyttä palon vaiheesta ja voimakkuudesta. Alkusammutustiedustelussa tarvitaan palonlukutaitoa siitä, missä vaiheessa voi edetä ja milloin tulee perääntyä. Palonlukutaito edellyttää riittävää ammattitaitoa, joka kehittyy kokemuksen myötä.	Murtautumisvälineet (esim. lukkopora, puukkosaha, käsisirkkeli, murtorauta, ovikiila, ovien merkittämistä välineet) sekä alkusammutusvälineistö (jauhe- ja vaahtokäsisammutin, sankoruisku, heittosammutin) lisävarusteineen. Lämpökamera, savusukellusvarustus sekä häkä- ja syttymisvaaramittari.

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Alkusammutus	x	x	x		Moniammatillinen yksikkö kykenee alkusammuttamaan yksikön alkusammutusvälineistöllä sekä tarvittaessa kiinteistön alkusammutusvälineistöllä.		Palokohde, esim. palava ajoneuvo tai ulkona oleva jäteastia, pieni maastopalo, sisällä sammuttaminen työturvallisuuden sallimissa rajoissa.	Käsisammutin ja sammutuspeite, kiinteistön alkusammutusvälineistö. Huom: Alkusammutuskoulutus käytössä olevien alkusammutusvälineiden osalta.
Vaihtoehtoiset sammutusmenetelmät	x			Tulipalon ja rakennuspalon rajoittaminen, hidastaminen tai sammuttaminen käyttäen vaihtoehtoisia sammutusmenetelmiä.	Moniammatillinen yksikkö kykenee rajoittamaan tai sammuttamaan tulipalon tai rakennuspalon käyttäen vaihtoehtoisia sammutusmenetelmiä.		Palavan kohteen palon rajoittaminen tai sammuttaminen pistosuihkuputkilla, heittosammuttimella ym. moniammatillisen yksikön välineistöllä.	Pistosuihkuputket (alkusammutinsovitteinen), alkusammuttimet, heittosammutin.
Lisävahinkojen estäminen ja uhkaavan onnettomuuden torjunta	x	x	x	Onnettomuuspaikalla ja sen ympäristössä ennalta ehkäisevillä keinoilla lisävahinkojen estäminen ja uhkaavan onnettomuuden torjunta. (erilaiset liikenneonnettomuudet, tulipalo, rakennuspallo, ihmisen pelastustehtävät).	Moniammatillinen yksikkö kykenee ennalta ehkäisemään lisävahinkoja ja torjumaan uhkaavan onnettomuuden käytettävissä olevalla kalustollaan.	Pelastuslaki (379/2011) 32§	Ajoneuvon sijoittelu, virratonmaksu teko, liikenteen katkaisu. Ihmisten, eläinten ja omaisuuden evakuointi/siirto sekä hätäsiirto. Onnettomuusalueen eristäminen. Viestintä ja tiedottaminen.	Ajoneuvo, käsityökäsi, megafoni, lippusiima, merkitsemisnauha tms.

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Pelastettavien tai vaarassa olevien ihmisten suojaaminen	x	x	x	Pelastettava tai pelastettu ihminen tulee siirtää pois altisteen luota ja suojata erilaisissa onnettomuustilanteissa altistumiselta, alilämpöisyydeltä ja/tai sään/sateen vaikutuksilta ennen jatkohoitoon siirtämistä.	Kyky tunnistaa suojaa tarvitsevat ihmiset. Pelastusmuodostelmalla on kyky siirtää potilas pois altisteen luota ja avustaa potilaan/potilaiden lämpötilouden ylläpidossa sekä sään haitallisilta vaikutuksilta.	Pelastustoiminnan suorituskyvyvaatimukset, kohta 33.	Potilaan siirto, pelastettavan ihmisen terveydentilan ja lämpötilouden ylläpidon tarpeen arviointi, ihon ja vaatteiden puhdistaminen, ajoneuvon oman kaluston käyttö ja hyödyntäminen. loukkaantuneen henkilön lämmitysmenetelmät.	

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Tiedustelu ja tilanneraportointi	x	x	x	Onnettomuuspaikan, sen ympäristön ja sisätilojen sekä tilanteen tiedustelu ja havainnointi, työskentelyriskien tunnistaminen ja arviointi sekä niistä raportointi pelastustoiminnan ohjeiden ja käytäntöjen mukaisesti. Tilannekuvan muodostaminen ja ylläpitäminen. Paloteknisten laitteiden ja tietolähteiden hyödyntäminen. Lisäksi onnettomuuspaikan dokumentointi ja tiedusteltujen tilojen merkitseminen.	Moniammatillisella yksiköllä on kyky tiedustella onnettomuuspaikkaa ja sen ympäristöä, muodostaa ja ylläpitää havaintojen perusteella tilannekuvaa onnettomuudesta ja välittää analysoitua tilannetietoisuutta eteenpäin (tilanneraportointi, tehtävän aikainen väliraportointi) sekä arvioida työskentelyriskit tapahtumapaikalla. Tilannetietoisuus, riskinarvio (käyttötapa ja rakenteet, liikenneväline, tapahtumapaikka) sekä onnettomuuden kehitysvaihe ja arvio tulevasta.	Pelastustoiminnan suorituskykyvaatimukset, kohta 23.	Raportointi, tilannekuvan ylläpito, suljettuun tilaan murtautumisen ohjeistus, viestiliikenneohje.	Johtamisjärjestelmä, tilannekuva- tai -päiväkirjajärjestelmä, viestijärjestelmä ja -välineet, putkilukkojärjestelmä, kohdekorttijärjestelmä, valokuvien ja videoiden tiedonsiirtojärjestelmä, merkitsemisvälineet, kiikarit, onnettomuustyyppi-kohtaisia tiedustelu- ja mittausvälineitä (esim. syttymisvaara- ja pituusmittarit), lämpökamera, endoskooppi näytöllä (minimipituus 100 cm), UAS-laite, alkusammutuskalusto, valokuvakamera.

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Pelastustoiminnan johtaminen ja pelastustoiminnan tukeminen	x	x	x	Moniammatillisen yksikön pelastaja kykenee toimimaan tilannepaikanjohtajana tai pelastusviranomaisena pelastusryhmän tasolla pelastuslaitoksen ohjeiden mukaisesti.	Moniammatillisen yksikön pelastajan on kyettävä toimimaan tilannepaikanjohtajana sekä johtamaan pelastustoimintaa pelastusryhmän tasolla. Moniammatillisen yksikön pelastaja tiedottaa johtamistaan onnettomuustilanteista päivystävää palomestaria.	Pelastuslaki 34§: Pelastustoiminnan johtaja on siltä pelastustoimen alueelta, jossa onnettomuus tai vaaratilanne on saanut alkunsa, jollei toisin ole sovittu. Pelastustoiminta johtaa pelastusviranomaisen.	Pelastustoimella on valtakunnallisesti yhtenevin perustein mitoitettu johtamisjärjestelmä, joka kykenee johtamaan ja tukemaan pelastustoiminnan suorituskyvyn käyttöä kaikissa onnettomuuksissa ja niiden uhkatilanteissa eri yhteistyötoimien kanssa kaikissa turvallisuustilanteissa. Moniammatillisen yksikön pelastaja koulutetaan siten, että hän pystyy toimimaan tilannepaikanjohtajana tai pelastusviranomaisena pelastusryhmän tasolla pelastuslaitoksen ohjeiden mukaisesti.	Pelastustoiminnan valtakunnallinen ja paikallinen johtamisohje, Virve + matkapuhelin.

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyiden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Tiedottami- nen	x	x	x	Pelastustoimintaan liittyvä sisäinen tiedottaminen, onnettomuus- ja onnettomuuden uhka- sekä varautumistilanteissa.	Moniammatillisella yksiköllä on kyky tiedottaa pelastustoiminnan johtajaa pelastustoimen tehtävästä ja tukea pelastustoiminnan johtajan toteuttamaa tai määräämää tiedottamista pelastustoimen tehtävästä tai onnettomuustilanteesta.			Viranomaisviestintä, onnettomuusviestintä, pelastustoimen sisäinen viestintä, Viestintäsunnitelma.

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyyden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Palontutkinta	x	x		Tulipalon syttymissyyn arviointi, sekä palon syttymiseen ja leviämiseen vaikuttaneiden tekijöiden selvittäminen (palon seurauksista ja vakavuudesta riippuen), palon vahinkojen ja vahinkojen laajuuteen vaikuttaneiden tekijöiden selvittäminen sekä pelastustoiminnan kulku.	Moniammatillisella yksiköllä on kyky suorittaa tulipalotilanteessa onnettomuuden seurausten vakavuuden suhteessa riittävän tasoinen palontutkinta ja raportoida tutkinnan tulokset sekä pelastuslaitoksen omiin että valtakunnallisiin järjestelmiin. Moniammatillisella yksiköllä on kyky ja keinot ilmoittaa tulipalosta tai muusta onnettomuudesta poliisille, mikäli lakisääteinen peruste tai epäily ilmoittamiselle ilmenee. Moniammatillisen yksikön johtajalla on kyky arvioida tulipalon syttymissyy / toteuttaa vähintään 1-tason palontutkinta.	Pelastuslaki (379/2011) 41§, Pelastustoimen suorituskykyvaatimukset, kohta 88.		Kamera, lämpökamera, alueellinen palontutkintaohje.

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Suojaväestön toteuttaminen	x	x		Väestön varoittaminen, siirtokehotus, siirtokuljetukset, evakuoitujen koamiskeskuksen perustaminen, suojaväistettyjen ihmisten perustarpeiden tyydyttäminen yhdessä muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa.	Moniammatillisella yksiköllä on kyky aloittaa suojaväistötoimenpiteet ja toimia osana suojaväistöorganisaatiota.	Pelastuslaki 32§: Pelastustoimintaan kuuluu: 2) väestön varoittaminen; 4) onnettomuuden uhrien ja vaarassa olevien ihmisten pelastaminen.	Valtakunnallinen laajan evakuoinnin käytännön toteuttamisen ohje (OTKES). Paikallisen tason suunnitelma suojaväestön toteuttamisesta (sis. mm. siirtokehotusten toteutus, siirtokuljetusten toteutus, evakuointikeskusten paikat ja keskusten perustaminen, yhteistyötoimijat).	

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Pelastustoi- men työsken- telypaikan turvallisuu- den varmista- minen	x	x	x	Toimintapaikan vaaranar- viointi ja vaara-alueiden määrittäminen, säädösten ja ohjeiden mukaisten sekä tehtävän edellyttä- mien suojavälineiden käyttö, hengityksen suo- jauksen tarve: paineilma- hengityslaitteen sekä mui- den hengityksensuojainten käyttötaito, yksikön sijoit- taminen, työskentelypai- kan eristäminen, muun lii- kenteen rajoittamistoimet, onnettomuuspaikan va- laisu, työskentelypaikan hiekoittaminen, kohteen jännitteettömyyden var- mistaminen ja turvalliseksi tekeminen, sukellusval- vonta ja pelastushenkilös- tön terveydentilan seu- ranta.	Moniammatillisella yksi- köllä on kyky toteuttaa on- nettomuuspaikan riskiar- vio, seurata pelastushen- kilöstön työskentelynai- kaista terveydentilaa sekä sopeuttaa työskentelytavat ja -menetelmät sellaisiksi, että työskentelyturvalli- suus säilyy siedettävällä tasolla. Raportointi valta- kunnalliseen järjestelmään läheltä piti- ja työtapatur- matilanteissa.		Ajoneuvojen sijoittaminen on- nettomuuspaikalle, vaara-alu- eiden ja suojaustasojen mää- rittäminen onnettomuuspai- koilla, pelastussukellusohje (turvaohjeet), savusukel- lusopas, tehtävän edellyttä- mien ja soveltuvien suojava- rusteiden valintaopas pelas- tustoiminnassa, PVAT-ohjeet.	Liikenteenohjauska- lusto, hlökohtaiset suoja- ja turvavarus- teet, vaara-alueen eristämiskalusto, va- laisukalusto, tarv. hätä- ja muu mittaus- kalusto, ensihoitoväli- neistö.

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Onnettomuuspaikan eristäminen	x	x	x	Onnettomuuspaikan eristämisen tarpeen ja vaarallisten alueiden (pelastustoiminta-alue, vaara-alue, välittömän vaaran alue) tunnistaminen ja eristämismenetelmät.	Moniammatillisella yksiköllä on kyky eristää vaara-alueet (pelastustoiminta-alue, vaara-alue, välittömän vaaran alue) siten, että pelastustoiminnan ulkopuoliset henkilöt eivät pääse erheellisesti pelastustoiminta-alueelle, eikä pelastustoimintaan osallistuvat riittämättömillä suojavausteilla varustetut henkilöt joudu vaara-alueelle tai välittömän vaaran alueelle.		Pelastustoiminta-alueen, vaara-alueen ja välittömän vaaran alueen määrittäminen, onnettomuuspaikan eristäminen.	Eristämiskalusto eristettävän alueen koon mukaan (nauha, keilat, varoitusmerkkisarja, varoitusvalot), ajoneuvo ja ajoneuvon varoitusvarusteet eristämiseen (varoitusvalot, heijastimet ym.).

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Altistumisen vähentäminen	x	x	x	Toimintapaikan jatkuva vaaranarviointi, vaarallisten alueiden ja suojaustason määrittäminen, menetelmät altistumisen ehkäisemiseksi, altistumisen seuraaminen ja kirjaaminen.	Moniammatillisella yksiköllä on kyky toteuttaa onnettomuuspaikan riskiarvio ja sopeuttaa työskentelytavat, -menetelmät ja toiminta-alueen rajausta sellaisiksi, että pelastustoiminnassa syntyvän ja sekä pelastustoimintaan osallistuvien että onnettomuuspaikan ympäristössä olevien henkilöiden onnettomuustilanteesta aiheutuva terveydelle haitallisen altistumisen määrä pysyy mahdollisimman vähäisenä. Tiedon välitys havaituista riskeistä ja vaaroista eri tasoille ja tahoille.	Työturvallisuuslaki. Henkilöstön tulee ymmärtää altistumisen haittavaikutukset sekä keinot altistumisen vähentämiseksi ja osata soveltaa vähemmän altistavia toimintatapoja (esim. uudet sammutustekniikat) tilannekohtaisesti.	Altistumisen vähentämisen ohjeistus, toimintamalli poikkeuksellisen suuren altistuksen jälkeisiin toimenpiteisiin.	Hlökohtaiset suoja- ja turvavälineet altisteen mukaan (riittävä suojaustaso), likaantuneiden varusteiden kuljetussäkit tms., varavaruusteet tarpeen mukaan.

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Muiden pelastustoimen yksiköiden avustaminen	x	x		Muiden pelastustoimen muodostelmien ja yksiköiden toiminnassa avustaminen ja tukeminen	Moniammatillisella yksiköllä on kyky tukea muita pelastustoimen muodostelmia onnettomuuspaikalla ja etäyhteyksin.	Moniammatillisen yksikön tulee kyetä toimimaan tehokkaasti ja tavoitteellisesti muiden pelastustoimen yksiköiden kanssa, esimerkiksi avustamaan nostolavan petaamisessa, tehdä lisäselvityksiä jne. eli tehtäviä, jotka eivät suoranaisesti kuulu määrittelyn kohteena olevan yksikön omaan suorituskykyyn.	Lisäselvitykset, osaaminen muodostelman muiden yksiköiden avustamiseen.	

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Maastossa ja vesistöissä liikkuminen	x	x		Moniammatillisen yksikön on kyettävä liikkumaan yli 300 m etäisyydellä teistä, esimerkiksi maastopelastustehtävissä, maastopaloissa, junanradan varsilla sekä lumessa ja jäällä (eri sääolosuhteissa).	Moniammatillisella yksiköllä on kyky liikkua eri sää- ja keliolosuhteissa maastossa pelastustoimen tehtävien yhteydessä yli 300 m etäisyydellä rakennetuista teistä sekä siirtää ja kuljettaa maastossa pelastettua ihmistä ja pelastustehtävissä tarvittavaa pienkalustoa yhteistyössä maastoajoneuvon tai lisähenkilöstön kanssa. Moniammatillisella yksiköllä on kyky työskennellä turvallisesti toiminta-alueensa vesistöissä sekä siirtää ja kuljettaa pelastettua ihmistä ja pelastustehtävissä tarvittavaa pienkalustoa vesialueilla yhteistoiminnassa pelastuslaitoksen venekalustolla.	Pelastus- ja valvontatehtävien yhteydessä toiminta-alueen vesistöissä liikkuminen: järvet, merialue, joet. Loukkaantuneen/ pelastetun ihmisen kuljettaminen esim. saaresta tai veneestä rantaan, pienkaluston ja pelastushenkilöstön kuljetus esim. maastopalo saareissa, muodostelman turvallinen työkentely esim. vesiliikenneonnettomuudessa/vesipelastustehtävässä.	Pelastautumisvälineet, pelastautumispuku, paukkuliivit, naskalit, köysi. Työskentely pelastuslaitoksen veneillä ja aluksilla- ohjeistus.	Navigointivälineet.

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus-esimerkki	Huomioitavaa
Ihmisten pelastaminen	x	x		Ihmisen tai ihmisten pelastaminen henkeä tai terveyttä uhkaavassa tilanteessa. Tehtävässä käytetään tilanteen edellyttämiä ihmisen pelastamisen kyvykkyksiä.	Moniammatillisella yksiköllä on kyky varmistaa työskentelypaikan turvallisuus, kohdata pelastettava ihminen ja pelastaa ihminen tarvittavilla menetelmillä tilanteessa, jossa pelastettava on pulassa, puristuksissa, jumissa tai muussa kiireellisessä tilanteessa, josta hän ei itse pääse pelastautumaan.	Pelastuslaki.		
Ihmisten pelastaminen pinnalta	x	x		Ihmisen pelastaminen veden pinnalta.	Moniammatillisella yksiköllä on kyky pelastaa ihminen rantavedestä (kahluusvyvyys) tai esim. laiturin vierestä sulan veden aikana.			Paukkuliivit, köysi 10 m, välineet potilaan suojaamiseksi ja lämpimänä pitämiseksi.

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyyden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Rakennus- palo auto- maattisella paloilmoitti- mella varus- tetussa kiin- teistössä	x	x		Onnettomuuskohteen ym- päristön ja sisätilojen tie- dustelu. Tilannekuvan muodostaminen ja ylläpi- täminen.	Moniammatillisella yksi- köllä on kyky tiedustella onnettomuuskohte paloil- moittimen paikantamiskaa- vion ja kohdesuunnitel- mien avulla. Paloteknis- ten laitteistojen ja järjes- telmien tunteminen, paloil- moittimen paikantamiskaa- vion tai kohdesuunnitel- mien tulkitseminen.		Putkilukkojärjestelmä, kohde- korttijärjestelmä.	Pelastuslaitoksen toi- mintamalli automaatti- sen paloilmoittimen hälyttäessä. Toiminta- ohje automaattisen pa- loilmoittimen erheelli- sen hälytyksen osalta.
Kevyt raivaus	x	x		Kohteeseen pääsyn tur- vaaminen.	Moniammatillisella yksi- köllä on kyky raivata tielle kaatunut puu kulkuväylän avaamiseksi, rikkoa ajo- neuvon ikkuna tai avata ovi kohteeseen.		Kaatuneen puun raivaaminen.	Esimerkiksi sähkö- saha, murtorauta ja/tai kirves.

Onnettomuuksien ehkäisy

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Turvallisuus- viestintä	x	x	x	Hallitsee turvallisen toiminnan kansalaistaitojen koulutuksen. Ymmärtää oman esimerkkiroolin virkatehtävien vuoksi. Kykenee tiedottamaan paloturvallisuuden ylläpidon keskeisistä toimenpiteistä ja menetelmistä.	Rutiiniluonteisissa tehtävissä tarvittavat suullisen ja kirjallisen ilmaisun taidot, yleis- ja ammattikielen erojen sekä erilaisten viestintätilanteiden hahmottaminen, viranomaisviestinnän erityispiirteiden tiedostaminen. Osaa sisällyttää turvallisuusviestinnällisen näkökulman osaksi kaikkia työtehtäviään, pyrkii edistämään kansalaisten/asiakkaiden turvallisuustietoisuutta ja omatoimisuutta turvallisuuden ylläpitämisessä ja puuttumista turvallisuutta uhkaaviin tekijöihin. Osaa suunnitella ja toteuttaa valistusta, neuvontaa sekä kansalaisten turvallisuuskoulutusta ja -opastusta.	Pelastuslaki 379/2011 27 §, Osaaminen pelastusviranomaisen onnettomuuksien ehkäisytyössä, Helsingin pelastuslaitos.	Osallistuminen Päivä paloasemalla -tapahtumaan.	Kotona asumisen turvallisuus, turvallinen tulenkäyttö, alkusammutus, ensiapu, toiminta onnettomuustilanteessa sekä turvallinen ajotapa.

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Turvallisuus- kulttuurin tun- temus ja ris- kien arviointi	x	x	x	Tiedostaa turvallisuus- kulttuurin käsitteen mer- kityksen ja pelastusvi- ranomaisen roolin turval- lisuuskulttuurin tukemi- sessä.	Tuntee ja tunnistaa yleisim- mät riskit ja riskiryhmät sekä oman toimintaympäristönsä erityispiirteet.	Pelastuslaki 379/2011, 27 §. Osaaminen pe- lastusviranomaisen onnettomuuksien eh- käisytyössä, Helsingin pelastuslaitos.	Ensihoitotehtävän yh- teydessä tunnistaa pa- loriskiasunnon ja tekee Pelastuslain 379/2011, 42§ mukaisen ilmoituk- sen ilmeisestä palo- vaarasta tai muusta onnettomuusriskistä.	
Paikallinen ja alueellinen turvallisuus- yhteistyö	x	x	x	Tunnistaa yleisimpiä ym- päristöön, turvattomuus- teen ja sosiaaliseen syr- jäytymiseen liittyviä ris- kejä ja ilmiöitä moniam- matillisen yksikön tehtä- väkenttään ja toiminta- alueeseen liittyen. Yh- teistyövelvoitteen tunte- mus.	Tiedostaa viranomais- ja muuta yhteistyötä vaativat tehtävät ja osaa tehdä tarvit- tavat jatkoilmoitukset tai - toimenpiteet.	Pelastuslaki 379/2011, 27§, 43§. Osaaminen pelastusviranomaisen onnettomuuksien eh- käisytyössä, Helsingin pelastuslaitos, Laki ikäntyneen väestön toimintakyvyn tukemi- sestä sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystal- veluista 980/2012, Lastensuojelulaki 88/2010, Eläinsuojelu- laki 247/1996, Ympä- ristönsuojelulaki 527/2014.	Asiakkaan toiminta- kunnan seuranta esim. kaatumisriski, tulisijo- jen käyttö.	

Tehtävä / Kyvykkyys	I lk	II lk	III lk	Kyvykkyuden kuvaus	Suorituskykyvaatimus	Perustelut	Toteutus esimerkki	Huomioitavaa
Pelastustoimen palotarkastusprosessi	x	x	x	Hallitsee palotarkastusprosessit ja niihin liittyvien välineiden ja järjestelmien perusteet.	Osaa suorittaa määrätty valvontatehtävät moniammatillisen yksikön toiminta-alueelle määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti. Osaa suorittaa asuinrakennusten ja pienkiinteistöjen palotarkastuksia. Osaa huomioida hyvän hallinnon periaatteet, tuntee ja osaa noudattaa oman organisaation toimintamalleja.	Pelastuslaki 379/2011 27 §, Osaaminen pelastusviranomaisen onnettomuuksien ehkäisytyössä, Helsingin pelastuslaitos, Pelastajatutkinto tavoitteet.	Pientalon paloturvallisuuden itsearviointiprosessin käsittely ja pientalon palotarkastus.	
Varautuminen	x	x	x	Tuntee omatoimisen varautumisen ja yleisen väestönsuojelun ja väestönvaroittamisen perusteet.	Tietää toiminta-alueensa ja pelastuslaitoksen väestönsuojelun ja -varoittamisen järjestelyt.	Pelastuslaki 379/2011 32§ ja 64§	Väestöhälyttimen kuukausikokeilujen kuuntelu.	

Lähteet

- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021. 2021.
- Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011. 2011.
- Honkavuo, Hanna, Johanna Lammintakainen, ja Teija Norri-Sederholm.
"Työturvallisuus pelastustoimen ja ensihoitopalvelun uusissa työmuodoissa."
Tutkimusraportit 5/2019. Pelastusopiston julkaisu: B-sarja, 2019.
- Isoherranen, Kaarina. *Uhka vai mahdollisuus - moniammatillista yhteistyötä kehittämässä*. Akateeminen väitöskirja: Helsingin yliopisto, 2012.
- Joensuu, Minna, ym. "Pelastustoimen ja ensihoitopalvelun moniammatillinen yksikkö tehokkaasti ihmisen turvana." *Tutkimusraportit 1/2018*. Pelastusopiston julkaisu, B-sarja, 2018.
- Katajamäki, Erja. *Moniammatillisuus ja sen oppiminen*. Akateeminen väitöskirja: Tampereen yliopisto, 2010.
- Katzenbach, John, ja Douglas Smith. *The Wisdom of Teams: Creating the High-performance Organization*. Harvard Business School Press, 1993.
- Koskela, Seija. *"Mie teen vaan oman työni" : toimintatutkimus moniammatillisen yhteistyön ja ohjausosaamisen kehittämistä*. Akateeminen väitöskirja: Jyväskylän yliopisto, 2013.
- Kuntaliitto. *Väestöennuste 2019-20140*. 2019.
- Lepistö, Jari, Jaakko Joentakainen, Heikki Laurikainen, Tuula Kekki, ja Harvaturva-verkosto. "Harvaan asuttujen alueiden turvallisuus 2020 - Tilanneraportti turvallisuudesta harvaan asutuilla seuduilla." *Sisäministeriön julkaisuja 2020:15*. Sisäministeriö, 2020.
- Lukkari, Tarja. "Harvaan asuttu maaseutu - mahdollisuuksia täynnä. Harvaan asutun maaseudun kehittämisstrategia 2017-2020." *Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2017:4*. Maa- ja metsätalousministeriö, 2017.
- MDI. *Väestöennuste 2040*. 2021.
- Mäkelä-Suoknuutti, Anu. *Työn organisointi ja ryhmän johtamiskysymykset - Case hybridiyksikkö*. Pro gradu-tutkielma: Itä-Suomen yliopisto, 2020.
- Pikkujämsä, Sirkku, ja Lasse Ilkka. "STM: "Ensihoito on kiinteä osa sote-päivystyspalveluita"." *Systole*, 2021.
- Puustinen, Aliisa, ja Tuula Kekki. "Pelastustoimen ja siviilivalmiuden toimintaympäristöanalyysi." *Sisäministeriön julkaisuja 2020:18*. Sisäministeriö, 2020.
- Sandström, Sanna, Annika Keiski-Turunen, Lea Hassila, Eija Aunola, ja Maija Alahuhta. *Moniammatillinen yhteistyö sosiaali- ja terveystalouden ammattilaisten kuvaamana*. e-Pooki, 2018.
- Sisäministeriö. "Ohje pelastustoimen yksikkö- ja kutsutunnuksista." *Sisäministeriön julkaisuja 2021:35*. Sisäministeriö, 2021.
- Sisäministeriö. "Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohje." *Sisäministeriön julkaisuja 2012:21*. Helsinki: Sisäministeriö, 2012.
- Sisäministeriö. "Turvallinen ja kriinkestävä Suomi: Pelastustoimen strategia vuoteen 2025." *Sisäministeriön julkaisu 2016:18*. Sisäministeriö, 2016.
- Åström, Christell, ja Tarja Lukkari. "Harvaan asuttujen alueiden parlamenttisen työryhmän loppuraportti." *Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2019:22*. Maa- ja metsätalousministeriö, 2019.